

Den danske Expedition til Grönland 1881,

Geografisk Tidsskrift, Bind 5 (1881)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0005-PDF/gto_0005_67306.pdf

Link til webside:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=67306>

pdf genereret den : 22/5-2008

Den danske Expedition til Grønland 1881,

Uddrag af en foreløbig Indberetning af Premierløjtnant G. F. Holm i Flaaden.

Ligesom ved tidligere Lejligheder har Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland nu vist Tidsskriftet den Velvilje at meddele det et Uddrag af den Indberetning, som Premierløjtnant G. F. Holm efter Expeditionens lykkelige Hjemkomst har tilsendt Kommissionen. I Expeditionen deltog foruden Løjtnant Holm Stud. polyt. *Sylvou*. Red.

Paa Grund af de slette Isforhold i Forsommeren kom vi ikke før den 1ste Juli til Ilua (Pamiagdlok), hvor vore Arbejder skulde begynde.

Først berejstes den østligere Del af Grønlands Sydspids med de omgivende Sunde og Øer. Isen lagde os i største Delen af Julimaaned mange Hindringer i Vejen, i det den spærrede alle Løb, saa at vi gjentagne Gange maatte lægge op og tilbringe flere Dage paa øde, smaa Klippeøer. Det nordligste Sted, vi kom til, var Kangerajuk, det sydlige Næs ved Indløbet til Lindenowsfjord.

Den sydligere Del af Østkysten danner en fuldstændig Modsætning til den tilsvarende Del af Vestkystens høje, stejle, vildttakkede Fjælde. Landet her er lavere og overalt ses Mærker fra Istiden i Fjældenes Kuppelformer og de lave Øers glat afslebne Overflader. Lige nord for Ikerasarsuak (Prins Kristians Sund) findes et ret frodigt Terræn om Nunatsuk; men mellem dette og Kangerajuk gaar vel en halv Snæs større og mindre Isbræer fra Indlandet ned til Vandfladen, og mellem disse Bræer hænger Isen ofte lige ud til Randen af det stejlt affaldende Land. Med det stille, klare Vejr, som vi havde saa godt som i hele Juli- og Begyndelsen af Augustmaaned, fulgte megen Kulde; det frøs om Natten i Midten af Juli, saa at Tyndis om Morgenen dækkede de isopfyldte Sunde saa vel som Vandløbene paa Land; men saa snart man fjernede sig noget fra Kysten eller gik til Fjælds, tiltog Varmen øjeblikkelig. Overalt hvor Sneen om Vinteren var fyget sammen i Kløfter paa de lave Øer og paa Fastlandet, selv naar de vendte lige mod Syd, laa denne endnu aldeles ufortæret lige til Vandgangen, og det uagtet de Strækninger, som her ere paa Tale, ikke ligge længere mod Nord end Kristiania f. Ex.

I disse sydligste Egne paa Grønlands Østkyst findes der mange Ruiner fra en tidligere Bebyggelse, og her maa der sikkerlig have været fortrinlige Fangeplasser; i det mindste saa vi her omkring en stor Mængde Sæler i Flokke paa over Hundrede.

Af de store sydlige Øer, der ikke tidligere have

været besøgte af Evropæere, udmærker Tugdlerumat sig ved sine vældige, næsten lodrette, hvidgraa Fjælde. Den ligger nord for det brede Sund Ikek, der skiller den sydligste store Ø fra Kristian den fjerdes Ø, og er sikkert det af Kapt. Normann paa Søkaartarkivets „Skizzekort over Syd-Grønland 1863“ benævnte Kap Hoppe. Den sydligste store Ø grener sig imod Syd i flere meget bratte, omtr. 2,000 Fod høje Forbjærge, der ere skilte fra hverandre ved dybe Bugter; det næstvestligste af disse Forbjærge forbindes ved en lav Tange med et sydligere liggende, omtr. 900 Fod højt Fjæld, der hedder Umanarsuak. Dette er det sydligste Punkt paa de større Øer, og maa derfor efter al Rimelighed være det, som man kalder „Kap Farvel“. Uden for disse Forbjærge ligger i indtil en halv Mils Afstand en stor Mængde spredte Øer og Skær. Umanarsuaks Sydpynt fandtes at ligge paa 59° 44' N. Br. og 43° 53' V. Lgd. Som man véd, er Kap Farvels Beliggenhed tidligere bestemt paa lang Afstand fra Landsiden af Kapt. Graah og fra Søsiden af Kapt. Normann, og disse Bestemmelser fandtes meget nær at være overensstemmende med Stedets Beliggenhed.

Af de vestligere Sunde og Fjorde paa Grønlands Sydspids fortjener især Iluafjorden, nord for Ilua, at bemærkes paa Grund af dens mægtige, stejle Fjælde, hvoraf flere ere over 6000 Fod høje, og hvis vildttakkede Tinder antage de mest fantastiske Forme. Mellem Fjældene i Bunden af Fjorden findes 2 store og 5 mindre Isbræer, der naa ned i Fjorden, medens mange mindre hænge i Kløfterne mellem Fjældene.

Flere Bestigninger af Fjældpartierne og Nunatakkerne saa vel paa Østsiden som paa Vestsiden af Landet, overtydede mig om, at der paa den sydligste Spids af Grønland ikke findes et Dække af Indlandsis, saaledes som det er Tilfældet i de nordligere Egne; men at den vestlige Del er et pragtfuldt Alpelandskab med umaadelige, sammenløbende Isbræer, medens den lavere østlige Del er dækket af et Lag snedækket Is, som ligger i Høje og i Dale, alt efter Beskaffenheden af det underliggende Terræn, op over hvilket alle Fjældtoppene rage. Dette gjælder i det mindste for Strækningen syd for en Linie fra Tasermiutfjorden paa Vestsiden til Lindenowsfjorden paa Østsiden af Grønland.

Vejret, der hele Forsommeren havde været godt,

blev fra Midten af August meget ustadigt med hyppig Regn, Taage og Storm, der ofte gjorde stort Afbræk i vort Arbejde.

Den 14de September droge vi fra Ilua nord paa for at undersøge den søndre Sermilikfjord. Saa vel her som

i Iluafjorden findes flere større Ruingrupper fra Nordboernes Tid; men de ere alle slet bevarede. Den 18de Oktober sejlede vi fra Grønland og kom den 13de November velbeholdne til Kjøbenhavn.

Matteuccis og Massaris Rejse i Afrika,

Meddelelse fra Venezia af Ed. Erslev.

Iblandt det tiltrækkende, som foregaar ved en videnskabelig Kongres, er ogsaa det, at man kommer sammen med en Del Mennesker, som man kjender af deres Arbejder. I vore Dage, hvor saa uendelig mange give sig af med geografiske Undersøgelser, og hvor saa mange have vundet et stort Navn paa dette Omraade, er det en Selvfølge, at en Kongres som den nys afholdte i Venezia havde samlet en Mængde navnkundige Folk, og der er kun faa af vor Videnskabs Stormænd i Nutiden, som, forudsat, at de ikke vare paa Rejser i fjærne Lande, havde undladt at give Møde paa Kongressen. Uheldigvis blev der ikke offentliggjort nogen Medlemsliste, og man maatte derfor ved Lejlighed skaffe sig Underretning om, hvem der var til Stede. Imellem de navnkundige rejsende fandtes Lesseps, d'Abbadie, Crevaux, Revoil, Soleillet, Nachtigal, Rohlf, Schweinfurth, Schleinitz, Reiss, Stübel, Lenz, Kreitner, Torell, Versteeg, van Hasselt, Türr, Hunfalvy, Vambery, J. Ball, Burton, Cameron, Sir H. Layard, Serpa Pinto, Mahmud Bej, Moyano, Daly, Thuillier, Wheeler, Baird o. m. a. Man fortalte, at Medlemstallet var nær 1000, og heriblandt var der omtrent 40 Franskmænd, 40 Tyskere, 35 Østrig-Ungarere, 20 Russere, 15 Hollændere, 15 Belgiere o. s. v.; af Ikke-Italienerne var der vel i alt 200.

I Sammenligning med tidligere Tider har Italien nu til Dags for Geografiens Vedkommende kun faa Navne at opvise og da først og fremmest Oldingen, Kommandør *Negri*, der ikke alene har den Fortjeneste at have stiftet det geografiske Selskab i Rom, som stod i Spidsen for Kongressen, men ogsaa har arbejdet meget for Italiens Enhed. Paa en Udflugt til Padova saa man ret, hvor megen Pris Italienerne sætte paa ham; de Bifaldsklap, hvormed han hilsedes under og efter sin Tale i Universitetets Festsal, vilde nemlig ingen Ende tage. -- I Udstillingen fandtes der et stort Fotografi, omgivet af en Sørgkrans; det var Billedet af Italieneren Doktor *Matteucci*, der tilligemed Marineløjtnant *Massari* har fore-

taget en Rejse tværs igjennem Afrika. Efter at de lykkelig vare komne tilbage til England, døde *Matteucci* paa Grund af Anstrængelserne af Feber.

Imedens Udstillingen var storartet, havde Styrelsen for Kongressen ikke lagt synderlig Vægt paa, at der paa de almindelige Møder foredroges noget, som havde særlig Betydning. At der derimod i Sektionerne er fremkommet meget af Vigtighed, maa vel regnes for utvivlsomt; men herom kan man som Enkeltmand vanskelig referere, da de 8 Sektioner arbejdede paa samme Tid, og da der ikke under Kongressen trykkes Referater derom. Paa et af de almindelige Møder gav *Massari* en Rejseskildring, der frembyder et og andet af Interesse.

Matteucci er født i Bologna 1850 og studerede Medicin i Rom; 1876 ledsagede han *Gessi* til den øvre Nil, og senere rejste han i Abessinien. *Massari* fødtes 1854 i Neapel og har Ansættelse i den italienske Marine; han er en vakker ung Mand, der ligesom alle Italienerne har Ordet i sin Magt og ret forstaar at trække Tilhørerne med sig. Da Fyrst *Giovanni Battista Borghese*, der ikke alene er meget rig, men ogsaa har stor Kjærlighed til geografiske Studier, besluttede at foretage en Rejse fra Ægypten vester paa, tilbød han det geografiske Selskab i Rom at ville betale Udgifterne til en Expedition, ligesom han ogsaa selv vilde deltage i den; til Ledsagere valgte han *Matteucci* og *Massari*. Den 5te Marts 1880 forlod Expeditionen Suakim ved det røde Hav og drog saa igjennem det ægyptiske Sudan, Dar Fur og Vadaj; i det sidste Land forlod *Borghese* Expeditionen, og han kom lykkelig tilbage til Italien. *Matteucci* og *Massari* gik derimod videre til Bagirmi, Bornu, Kano og Nupé og kom endelig den 8de Juni 1881 til Nigerens Delta. De have saaledes rejst tværs igjennem Afrika fra Ægypten til Guineabugten, og de have gjenne-
nemskaaet „det mørke Fastland“ i Egne, som til Dato ikke have været betraadte af nogen Evropæers Fod. De rejsende havde dog næppe naaet Liverpool den 6te Av-